

Асистент Овчарова Н.В.

Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи НБУ»

Аналіз організаційної складової механізму формування та використання бюджетної політики в соціальній сфері.

На сьогодні важливого значення набувають питання формування ефектної бюджетної політики для забезпечення соціального розвитку. Реалізація якої можливе лише за умови розробки відповідного механізму її формування та реалізації. Важливою складовою якого повинно стати саме його організаційне забезпечення.

Якщо широко розглядати організаційне забезпечення механізму формування бюджетної політики в соціальній сфері, то необхідно зазначити, що його формують відповідні суб'єкти. Суб'єктами механізму формування та реалізації бюджетної політики в соціальній сфері виступають всі установи, організації та відповідні органи, на які покладено обов'язки забезпечувати формування та реалізацію бюджетної політики в соціальній сфері, здійснювати контроль за ефективністю використання фінансових ресурсів направлених на задоволення соціальних потреб суспільства.

Управляючі органи включають органи законодавчої та виконавчої влади держави та її фінансові органи, а також суб'єкти підприємницької діяльності та недержавні організації, які за рахунок власних коштів здійснюють фінансування окремих соціальних заходів.

Крім цього, суб'єкти управління можна відокремити в окремі групи в залежності від виду управлінської діяльності.

Так, зокрема, серед основних суб'єктів механізму формування та реалізації саме бюджетної політики, в тому числі і в соціальній сфері можна виділити:

- органи, які здійснюють загальне управління: Верховна Рада, президент, кабінет міністрів;
- органи, які здійснюють оперативне управління: міністерство фінансів України, міністерство економіки України, державне казначейство, Контрольно-ревізійне управління, державна податкова служба, Рахункова палата;
- органи, які здійснюють непряме управління – розпорядники бюджетних коштів.

До органів управління, що регулюють здебільшого соціальні питання відносяться Міністерство культури і мистецтв України, Міністерство освіти та науки України, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство праці та соціальної політики України, Міністерство транспорту України, Державний комітет України у справах сім'ї та молоді, Державний комітет України з питань фізичної культури та спорту, Обласні державні адміністрації тощо

Аналізуючи основні відомства та сфери їх компетенції можна зазначити, що всі вони мають спільні точки перетину та впливу. При цьому їх можна об'єднати окремі в групи в залежності від виконуваних організаційних, фінансових та соціальних функцій. Аналіз поділу основних функцій серед учасників процесу державних витрат є досить важливим, оскільки суттєво впливає на здатність країни в цілому управляти бюджетним процесом в тому числі і в соціальній сфері.

Дослідження існуючого стану організаційного забезпечення формування та реалізації бюджетної політики в соціальній сфері свідчить, що неефективність процесу управління, у першу чергу, пов'язана з неефективністю розподілу функцій між значною кількістю організацій і установ та значною фрагментацією підпорядкування і певною невідповідністю між органами влади навіть в межах однієї функціональної групи, що унеможливує забезпечення координації зусиль для реалізації стратегії розвитку на державному рівні.

Складність, заплутаність та подекуди навіть відсутність зв'язків між органами управління бюджетною політикою в соціальній сфері на різних рівнях свідчить про відсутність системного підходу при організації процесу управління.

До основних факторів неефективного функціонування системи організаційного забезпечення державної бюджетної політики в соціальній сфері, на нашу думку, може бути віднесено недосконалість механізму формування та реалізації бюджетної політики в соціальній сфері, в тому числі в частині; визначення її основних пріоритетів, нормативно правового регулювання діяльності загальнодержавних та місцевих органів управління бюджетної політики в соціальній сфері.

Значна фрагментація підпорядкування соціальної сфери серед різних владних структур, в тому числі в питаннях її фінансового забезпечення призводить до відсутності чіткої відповідальності за результати діяльності, низької ефективності роботи органів управління, в тому числі, в галузі планування видатків за напрямками фінансування коштів, їх використання та контролю для забезпечення соціального розвитку, заважає стратегічному плануванню, координації державної політики та запровадженню нових підходів.

Таким чином, система управління є складною та багаторівневою, і відповідно характеризується великою та комплексною множиною учасників, задіяних у цій системі. Саме тому в сучасних умовах особливого значення набуває формування системи організаційного забезпечення державної бюджетної політики в управлінні соціальною сферою направлену на підвищення ефективності бюджетного процесу.